

## **СТОРИТЕЛІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗНЗ**

*У статті розглядається проблема впровадження у практику роботи вчителів мови і літератури сторітелінгу як інноваційної перспективної методики формування мовної компетентності учнів середньої школи. Сторітелінг розглядається спеціалістами як методика, за допомогою якої не тільки удосконалюється мовна компетентність учнів, але вона також може бути використана у якості аудіальної форми навчання: один учень розповідає свою історію, а інші учні – слухають. Ця методика дозволяє реалізовувати процес навчання в загальноосвітніх установах на принципово інших методичних підходах з широким використанням мультимедійних форм подачі навчального матеріалу. Розглянуто правила, особливості, види, форми та інші методичні характеристики сторітелінгу, позначені основні елементи цифрового «розповідання історій», також названі основні програмні засоби створення цифрового сторітелінгу.*

*Ключові слова: мовна компетентність учнів, сучасні методики навчання, аудіальні методи навчання, сторітелінг, цифровий сторітелінг.*

Актуальність означеної теми визначається потребами сучасного українського освітнього процесу й основними програмними документами щодо реформи загальноосвітньої школи, які зумовлюють роботу над подальшим удосконаленням системи вивчення української мови, пошук шляхів формування й розвитку мовних і мовленнєвих (у системі інших освітніх) компетентностей.

Інформаційна цивілізація принесла нові можливості та очікування, методи і технології, але разом з тим вона ж витісняє на периферію донедавна сакралізовані орієнтації, практики, продукти та оцінювальні критерії. Для одних людей це співмірно культурній катастрофі, для інших – свідчення безупинності прогресу. У кожного своя правда і свої аргументи. Людство вступило в нову культу-

рну епоху, де центральне місце належить електронній культурі, але книжкова культура не зникла і очевидно, буде існувати і надалі. Треба визнати, що сучасна людина має володіти мовами двох культур – книжкової і екранної. Отож, Інтернет та інші електронні комунікації стають обов'язковими при використанні у навчальному процесі, а отже, вчитель має опанувати якомога більше таких технологій і методик. Тема нашої статті – одна з таких сучасних методик, яку можна використовувати і як традиційну розповідь, і як електронну історію, розміщену у мережі.

Мова є важливим компонентом аудіальної культури особистості та служить засобом спілкування людей і впливу на їхню психіку. Важливими засобами педагогічної діяльності вчителя є аудіальні форми навчання, які дозволяють засвоїти навчальний матеріал за рахунок аудіальної сприйнятливості учнів. Отже, в основі понять із загальним коренем «audi-» лежить здатність людини чути або особливим чином сприймати звукове середовище.

Очевидно, сьогодні потрібні нові методики, які допоможуть вчителю формувати мовну компетентність учнів через впровадження у навчальний процес методів, які дозволяють «говорити і слухати».

І в цей час явного застою, якогось призупинення у появі в ораторському мистецтві нових концептів та ідей, з'явилося поняття «сторітелінг», яке зразу ж привернуло до себе увагу як останнє слово в невтомних пошуках усе нових і нових риторичних засобів.

Сторітелінг (англ. – storutelling, «розповідання історій») – прийом, суть якого полягає у вибудовуванні промовцем перед аудиторією сюжетної оповіді.

У сучасній практиці сторітелінг найбільш активно використовується бібліотекарями та менеджерами з персоналу. Перша професійна спільнота вбачає у цьому засіб залучення до читання, а інша фахова спільнота розглядає цю методику перш за все як метод переконання працівника.

Сторітелінг – це спосіб впливу на людину через вмиле розповідання історій. Сьогодні успішно застосовують роботу з дітьми та підлітками за навчання вмінню захоплюючої

розповіді, управління словами. Справа в тому, що одна з проблем сучасних школярів – невміння зв'язно висловлювати свої думки, а це впливає на якість навчання, на повноцінний розвиток кожного. Використання в цьому процесі технологій дає впевнені навички використання Інтернет-сервісів та інструментів, т. к. цифрові історії містять графіку, текст, аудіо-або відеозаписи, мелодії.

Сторітелінг – це трансляція історій зі «змістом». Під такою «історією» розуміється будь-яка сюжетно пов'язана розповідь, яка є виразом думки людини щодо подій історії.

Як навчити учнів розповідати історії так, щоб однокласники слухали, затамувавши подих? Вчитель має працювати над формуванням таких умінь та навичок учнів:

- правильний добір історії;
- розуміння того, навіщо її взагалі розповідати;
- добір ефектного початку розповіді;
- логічне вибудовування розповіді;
- урахування аудиторії слухачів, яким розповідається історія;
- прийоми для формування зацікавленості історією слухача;
- уміння висловити своє ставлення до розповіді.

Методичні поради сторітелерам:

- сторітелер має «відчувати» аудиторію. Ця розповідь має бути саме для обраного кола слухачів, з урахуванням їх вікових, соціальних та освітніх особливостей;
- історія має мати ідею, яку слід зробити очевидною для слухачів;
- у вигаданій історії має прослідковуватися авторська позиція, сторітелер має висловити своє особисте ставлення до оповідання так, щоб це вплинуло на слухачів;
- у цій історії має бути такий яскравий художній образ, щоб він запам'ятовувався слухачам мимоволі;
- обов'язково повинен бути персонаж (людина, істота, установа, предмет);
- історія повинна мати фабулу, з головним персонажем мають відбуватися дії, зміни – це дуже важливо. Без цього це буде розповідь, але не історія;
- історія впливає на людину лише тоді, коли вона може співпереживати, підсвідомо уявляючи себе на місці того чи ін-

шого (бажано – головного) персонажа. Тобто, викладення фактів – це ще не історія.

Заняття з учнями початкової школи краще починати з голосних читань таких коротких історій, а потім обговорювати ті вчинки та дії персонажів, які несуть у собі позитивний моральний зміст.

Учні молодшого та середнього шкільного віку із задоволенням розкажуть сімейні історії, які вони, можливо, чули від бабусь, а потім «переклали» своєю мовою. Діти цього віку люблять розповідати і особисті історії – це їх досвід, їх особисті переживання. Вони можуть розказати історії про прочитані книги (тут надзвичайно важливо дати дитині можливість обрати таку книгу самому). На наступних етапах роботи можна проводити заняття із спільного придумування таких історій, вибудовуванню своїх власних розповідей за ілюстраціями або малюнками (діти – візували (сприйняття малюнків) поступово ставатимуть дітьми – аудіалами через озвучування власних історій).

Старшокласникам можна запропонувати обрати власну історію та розказати її так, щоб вона всіх зацікавила.

Учитель разом із учнями може використовувати і цифровий сторітелінг, адже новітні технології мають широкий діапазон застосування у навчальному процесі ЗНЗ. Для створення цифрових історій вчитель може скористатися такими програмами: Clozr, яка дозволяє на великому зображенні виділяти мітками певні зображення і додавати до них надписи; ZooBurst, за допомогою якої можна будь-яку сторінку тексту, створену у такому сервісі, переглянути під будь-яким кутком у 3D – просторі; Narrable використовується, коли для створення історії необхідно завантажити зображення і до них прикріпити звуковий файл («озвучку»); Storify – цей сервіс дозволяє створювати цілі статті або пости у Мережі, де збираються тексти, зображення та відео джерела; Metta – програма для створення відеолекцій та цифрових історій на основі тексту, зображень і відео; PowToon – сервіс анімованих презентацій з набором шаблонів для роботи і великою бібліотекою зображень та ефектів; Moovly – сервіс для створення анімованих презентацій з елементами скрайбін-

гу; Wideo і GoAnimate – програми для створення анімованих відеороликів (перша – з використанням готових шаблонів); Сервіси Pixton, Chogger і ToonDoo призначені для створення коміксів, у тому числі – для створення мальованих коміксів та коміксів на основі власних фотографій та картинок або галереї готових персонажів, фонів та предметів.

Подальші наукові розроблю представлені теми можуть реалізовуватися вчителями мови та літератури через розробку та впровадження у навчальний процес лонгридів – великих текстових матеріалів з мультимедійним супроводженням, які розміщуються на сайтах і можуть активно використовуватися як навчальні тексти.

### Список використаних джерел

1. Баканова С. Авторам-полезное: в «сторителлеры» пойду, пусть меня научат, или правда о загадочном сторителлинге: [цикл статей первопроходца русского сторителлинга «Школа эффективных сторителлеров» [Электронный ресурс] // Издательский дом Paris. – Режим доступа: <http://parispress.ru/sotrudnichestvo/> – Загол. с экрана.
2. Баканова С. Виды Сторителлинга: [цикл статей первопроходца русского сторителлинга «Школа эффективных сторителлеров» [Электронный ресурс] // Издательский дом Paris. – Режим доступа: <http://parispress.ru/vidy-storitellinga/>. – Загол. с экрана.
3. Баканова С. Сторителлинг: как стать рассказчиком историй: [цикл статей первопроходца русского сторителлинга «Школа эффективных сторителлеров» [Электронный ресурс] // Издательский дом Paris. – Режим доступа: <http://parispress.ru/master-klassy/avtoram/>. – Загол. с экрана.
4. Герасименко О. Сторителлинг – эффективный вариант неформального обучения [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.trainings.ru/library/articles/?id=6330, свободный.> – Загол. с экрана.
5. Далецкая М. Э. Многоликий сторителлинг: современные технологии или хорошо забытое старое? / Мария Эдуардовна Далецкая // Библиотека в школе. – Первое сентября. – 2014. – № 3 (318). – С. 19–23.
6. Елисеева Л. А. Наставничество и сторителлинг как эффективные способы трансляции неявного знания // Вестник Северного (Арктического) федерального университета. Серия: Гуманитарные и социальные науки. – 2001. – № 1. – С. 46–48.
7. Как рассказывать истории [Электронный ресурс] // Stori-telling.ru: истории на каждый день. – Режим доступа: [http://www.story-telling.ru/storytelling/kak-rasskazyvat-istorii,](http://www.story-telling.ru/storytelling/kak-rasskazyvat-istorii, свободный.) свободный. – Загол. с экрана.
8. Карпов К. О силе слова или о том, как словом можно убить человека [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http://www.zdorovuchka.ru/psihologiya-zdorovya/borba-so-stressom/42-osile-slova.html,](http://www.zdorovuchka.ru/psihologiya-zdorovya/borba-so-stressom/42-osile-slova.html, свободный.) свободный. – Загол. с экрана.

9. Новикова Г. Сторителлинг, или сказки для взрослых / Г. Новикова // Справочник по управлению персоналом. – 2009. – № 8 (август). – С. 94–97.
10. Попова Е. Приемы сторителлинга на уроках [Электронный ресурс] // Сообщество учителей информатики. – Режим доступа: [informatiki.tgl.net.ru/metodika-prepodavaniya/storitelling.html](http://informatiki.tgl.net.ru/metodika-prepodavaniya/storitelling.html), свободный. – Загол. с экрана.
11. Сторителлинг «Жила-была библиотека» [Электронный ресурс] // Современная библиотека. – Режим доступа: [http://sbiblioteka.blogspot.com/2012/07/blog-post\\_14.html](http://sbiblioteka.blogspot.com/2012/07/blog-post_14.html). – Загол. с экрана.
12. Шпер В. Л. Storytelling / В. Л. Шпер // Методы менеджмента качества. – 2013. – № 1. – С. 60–61.
13. Яковлева Е. А. Истории на миллион. Сторителлинг в библиотеках / Е. А. Яковлева, Е. Н. Ястребцева // Библиотека в школе. – 2014. – № 5/6 (320-321). – С. 12–16.

**Н. НУСН**

Mykolaiv

### **STORYTELLING AS AN INNOVATIVE METHOD OF FORMING PUPILS` LINGUISTIC COMPETENCE OF SECONDARY SCHOOLS**

*The article considers the problem of implementation in practice the language and literature's teachers of storytelling as an innovative promising technique for the formation of students` language competence in secondary school. Storytelling is the method by which not only the language competency of students improves, but it can also be used as a form of auditory learning: one student tells, and other student listens. This technique allows to implement the learning process in educational institutions on fundamentally different methodological approaches with extensive use of multimedia forms of supplying teaching material. The rules, features, views, forms and other methodological characteristics of storytelling discussed, the basic elements of digital «storytelling» outlined, and also basic software tools to create digital storytelling referred.*

*Key words: language competence of students, modern teaching methods, auditory teaching methods, storytelling, digital storytelling.*

Г. Н. ГИЧ г. Николаев

### **СТОРИТЕЛЛИНГ КАК ИННОВАЦИОННАЯ МЕТОДИКА ФОРМИРОВАНИЯ ЯЗЫКОВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УЧЕНИКОВ ОУЗ**

*В статье рассматривается проблема внедрения в практику работы учителей языка и литературы сторителлинга как инновационной перспективной методики формирования языковой компетентности учеников средней школы.*

*Сторителлинг – это методика, с помощью которой не только совершенствуется языковая компетентность учеников, но она также может использоваться в качестве аудиальной формы обучения: один ученик рассказывает, а другие ученики – слушают. Эта методика позволяет реализовывать процесс обучения в общеобразовательных учреждениях на принципиально других методических подходах с широким использованием мультимедийных форм подачи учебного материала. Рассмотрены правила, особенности, виды, формы и другие методические характеристики сторителлинга, обозначены основные элементы цифрового «рассказывания историй», а также названы основные программные средства создания цифрового сторителлинга.*

*Ключевые слова: языковая компетентность учеников, современные методики обучения, аудиальные методы обучения, сторителлинг, цифровой сторителлинг.*

Стаття надійшла до редколегії 01.11.2015